

comprative study of psychological wellbeing, controlling and marital satisfaction among people with and without premarital sexual experience in Shiraz

Sajad roientan. M.A.

Department of Psychology, Yasuj Branch, Islamic Azad University, Yasuj, Iran.

Shahdokht Azadi. Ph.D.

Assistant Professor of Psychology, Islamic Azad University, Gachsaran Branch, Gach-saran. Kohgiluyeh and Boyerahmad, Iran.

Karim rahideh. M.A.

Department of Psychology, Yasuj Branch, Islamic Azad University, Yasuj, Iran.

Naser amini. Ph.D.

Assistant Professor. Department of Psychology and Educational Sciences. Islamic Azad University Bushehr Branch. Bushehr. Bushehr, Iran.

Seyed Mohammad Latif Jabbari Far. Ph.D. Student

Psychology, Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Iran.

Abstract

The purpose of this study was to compare the psychological well-being, control, and marital satisfaction of those with and without prior marriage in Shiraz. This descriptive-comparative study was performed on all married women in Shiraz. From 18 to 42 years old, they had family records in Shiraz health centers and the sample included 160 women who were identified through Morgan and Krejcie charts, given that 90,000 families in Shiraz were covered by 4 health centers in Mani. (Martyr Mohsen Eftekhari, Martyr Soltani, Hossein bin Ali (AS), Imam Mahdi) 40 women with premarital sex and 40 women with no prior premarital sex (available) after match were selected and interviewed. Data were collected through questionnaires. Reef Psychological Well-being Questionnaire (1989) Enridge's Marital Satisfaction Questionnaire (1989) and the Tanji Self-Concentration Scale (2004) were analyzed using multivariate covariance analysis statistical methods. Psychological well-being, control, and marital satisfaction of those with and without premarital sex in the city There was a significant difference in Shiraz. Also, the mean of people having sex was higher than those who did not have sex.

Keywords: Self-control, Marital Satisfaction, Psychological Well-being, Sexual and Non-Sexual Persons.

مقایسه بهزیستی روان‌شناختی، کنترل‌گری و رضایت زناشویی افراد با تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز

سجاد روئین‌تن

کارشناسی ارشد گروه روان‌شناسی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.

شاهدخت آزادی

استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران.

گچساران، کهگیلویه و بویراحمد، ایران.

کریم رهیده

کارشناسی ارشد گروه روان‌شناسی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.

ناصر امینی

استادیار. گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، ایران.

سیدمحمد لطیف جباری‌فر

دانشجوی دکتری روان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، ایران.

چکیده

هدف این پژوهش، مقایسه بهزیستی روان‌شناختی، کنترل‌گری و رضایت زناشویی افراد دارای تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز بود. این پژوهش توصیفی از نوع علی مقایسه‌ای بود. جامعه آماری این پژوهش شامل همه زنان متأهل شهر شیراز در رده سنی ۱۸ تا ۴۲ سال بودند که در مراکز بهداشتی درمانی شهر شیراز پرونده خانوار داشتند و نمونه مورد بررسی در این پژوهش شامل ۱۶۰ زن بود که از طریق جدول مورگان و کرجسی مشخص شدند. با توجه به اینکه ۹۰ هزار خانواده شهر شیراز تحت پوشش ۴ مرکز بهداشتی درمانی (شهید محسن افتخاری، شهید سلطانی، حسین بن علی (ع)، امام مهدی (عج)) بودند و از هر مرکز بهداشتی درمانی ۴۰ زن با تجربه جنسی قبل از ازدواج و ۴۰ زن بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج (به‌صورت در دسترس) بعد از هم‌تاسازی انتخاب و مورد پرسش قرار گرفتند. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌های پرسشنامه بهزیستی روان‌شناختی ریف (۱۹۸۹)، پرسشنامه رضایت زناشویی انریج (۱۹۸۹) و مقیاس خودکنترلی تانجی (۲۰۰۴) با استفاده از روش‌های آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. تجزیه و تحلیل داده‌ها حاکی از آن بود که بین میزان ابعاد بهزیستی روان‌شناختی، کنترل‌گری و رضایت زناشویی افراد با تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت معناداری وجود دارد. ضمناً میانگین افرادی که تجربه جنسی داشتند بیشتر از افرادی بود که تجربه جنسی نداشته‌اند.

واژه‌های کلیدی: خودکنترلی، رضایت زناشویی، بهزیستی

روان‌شناختی، افراد با تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی

مقدمه

ازدواج پرداختند و نشان دادند که رضایت جنسی در بین افرادی که رابطه دوستی بدون رابطه جنسی داشته‌اند، بیشتر از افرادی است که رابطه جنسی داشتند.

با وجود اینکه روابط پیش از ازدواج با جنس مخالف با ارزش‌های مذهبی و فرهنگی جامعه ایران ناهمخوان است و حتی منع قانونی نیز دارد؛ اما بر اساس برخی پژوهش‌ها درصد بالایی از افراد، درگیر این‌گونه روابط هستند که یا به ازدواج می‌انجامد و یا خاتمه می‌یابد (Brown, 2015).

نژادکریم و همکاران (NejadKarim, al e, 2017) در مطالعه‌ای به بررسی نقش معاشرت‌های پیش از ازدواج در مشکلات عاطفی بعد از ازدواج پرداختند. نتایج نشان داد که سابقه روابط پیش از ازدواج با خیانت عاطفی، خیانت جسمی و خیانت جنسی رابطه معناداری از نظر آماری دارد.

مطالعات انجام‌شده نیز بیانگر آن است که یک رابطه متقابل سالم و رضایت‌بخش، پیش‌بینی‌کننده بالقوه سلامت مثبت و بهزیستی زوجین بزرگسال و فرزندان‌شان است. پرولکس و همکاران (proulx, 2017) یک فراتحلیل بررسی‌کننده ۳۹ مطالعه در مورد کیفیت زناشویی و بهزیستی فردی را انجام دادند. آنها دریافتند که سطوح بالاتر کیفیت زناشویی با بهزیستی فردی بیشتری مرتبط است؛ گزارش شده است که روابط جنسی پیش از ازدواج، تأثیرات منفی چون ترس، بی‌زاری، عدم اعتماد به نفس، کج خلقی و حالت‌های هیپوکندریایی، احساس گناه و یا عدم خجالت در روابط بین فردی را به همراه دارد (Khodayari, 2015).

اما فرض بر این است که اگر افراد در خانواده‌هایی زندگی کنند که اتحاد زناشویی دارند، از لحاظ سلامت و بهزیستی روان‌شناختی در وضعیت بهتری قرار می‌گیرند (mint, 2008). علی‌رغم اینکه دوستی و معاشرت نزدیک با جنس مخالف خارج از پیوند زناشویی برخلاف عرف و هنجار سنتی، مذهبی و فرهنگی جامعه ایران است، اما در سال‌های اخیر شواهد موجود نشان می‌دهد که سهم قابل توجهی از نوجوانان (۲۰ تا ۶۰ درصد گروه سنی ۱۴ تا ۱۸ ساله) با یک یا چند نفر از اعضای جنس مخالف و اغلب به‌طور پنهانی و بدون رضایت خانواده ارتباطات و معاشرت‌های عاطفی و گاه پیش‌رونده برقرار می‌کنند. این

ارزش کارکردی نهاد اجتماعی خانواده در هر نظام اجتماعی حائز اهمیت است. هر جامعه‌ای متناسب با ارزش‌های خود ابتدا به سراغ این نهاد می‌رود تا از درون آن شهروندان آتی خویش را پرورش دهد. یکی از مباحث مهم در این نهاد، کیفیت روابط بین والدین (زن و شوهر) است. هنگامی که روابط میان این دو در خانواده رضایت‌بخش باشد، نوعی آرامش بر خانواده حاکم می‌گردد که موجب بهبود عملکرد در زندگی اجتماعی خواهد شد. یکی از عوامل مؤثر در اثربخش نمودن این فرایند که پیامد آن رضایتمندی زناشویی است، مسائل روان‌شناختی است؛ از این‌رو توجه به مسئله سلامت روانی زوجین می‌تواند موجب افزایش میزان رضایتمندی زناشویی آنان و نهایتاً بهبود کارایی خانواده شود (Saadabadi, Hashemi, 2012).

اسماعیلی (Ismaili, 2017) در پژوهشی به بررسی رابطه تعارض‌های دوران نامزدی (پیش از ازدواج) با رضایت زناشویی (پس از ازدواج) به این نتیجه رسید که تعارضات و نحوه تعاملات در این دوران (پیش از ازدواج) تأثیر فراوانی بر چگونگی شکل‌گیری روابط آتی زوج جوان که در نتیجه زمینه‌ساز رضایت و یا عدم رضایت زناشویی در خانواده بعد از ازدواج خواهد شد؛ دارد که همین امر لزوم توجه زوج‌درمانگران و کارشناسان مسائل خانواده را به اهمیت این دوران در طول چرخه زندگی زناشویی می‌رساند.

به‌رحال ازدواج با همه روابط قبلی و فعلی فرد تفاوت‌های جدی دارد و تعهد به آن، امری ضروری برای ادامه ازدواج است و لازمه آن احساس اعتماد متقابل است. یکی از مواردی که این اعتماد متقابل را خدشه‌دار نموده و سوءظن ایجاد می‌کند، آگاهی از روابط پیش از ازدواج همسر است. مشاهده شده است افرادی که قبل از ازدواج رابطه جنسی دارند، در زندگی زناشویی نسبت به کسانی که این رابطه را ندارند، موفقیت کمتری دارند و این مسئله تأثیری سوء بر زندگی زناشویی آنها داشته است (Ahmadi, al e, 2015).

جوادی و همکاران (Javadi, al e, 2016) در مطالعه‌ای به بررسی روابط قبل از ازدواج در رضایتمندی جنسی پس از

خلج‌آبادی (Khalajabadi, 2017) نشان داد خودکنترلی تجربه معاشرت قبل از ازدواج در بین افراد تحصیل‌کرده در شرف طلاق به‌طور معنی‌داری بیشتر از افراد تحصیل‌کرده همسر دار است. پژوهش کرمانز و همکاران (Karremans, 2015) نیز نشان داده‌اند که کنترل شناختی به افراد کمک می‌کند تا تمایزشان به پاسخ دادن به شیوه‌ای تکانشی و مبتنی بر نفع شخصی را بازداری کرده و در عوض پاسخ‌های محافظت‌کننده ارتباط را تسهیل می‌کند.

برای مثال، هنگام برخورد با گزینه‌های جایگزین جذاب، افراد با خودکنترلی بالا دشواری کمتری در وفادار ماندن گزارش می‌کنند. خودکنترلی به توانایی رها کردن لذت کوتاه‌مدت به‌منظور دنبال کردن اهداف و آرزوهای بلندمدت اشاره دارد (Hamburg, & Pronk, 2015). از دیگر سو، کنترل اجرایی که با عنوان کنترل شناختی یا کارکردهای اجرایی نیز خوانده می‌شود اصطلاحی است که برای توصیف یک سری فرایندهای کنترل شناختی که باهم در جهت تنظیم و شکل دادن به رفتار به شیوه‌ای هدف‌محور به کار می‌روند، استفاده می‌شود (Pronk, Karremans, 2014). تحقیقات هافمن و همکاران (Hofmann, et al, 2012) نشان داد که کنترل‌گری به افراد کمک می‌کند که در زندگی اجتماعی‌شان نیز موفق عمل کنند. برای مثال؛ مانع از این می‌شود که افراد زمانی که برانگیخته‌اند به شیوه‌های پرخاشگرانه پاسخ دهند. در مجموع، جامعه ایران جامعه‌ای با ساختار سنتی و خانواده‌گرا است که در تبلیغات خود را مخالف روابط پیش از ازدواج می‌داند، اما در سطح توده‌ها شاهد رشد روزافزون آنها در میان جوانانش است. همچنین می‌توان استنباط کرد که بالا رفتن روابط پیش از ازدواج در بین جوانان ایرانی، حجم وسیعی از مشکلات را در بین افراد به دنبال خواهد داشت. به نظر می‌رسد در جامعه ایرانی همچون دیگر جوامع، افرادی که پیش از ازدواج وارد رابطه پیش از ازدواج می‌شوند به دلایلی چون خصوصیات روانی که آنها را مستعد ورود به این معاشرت‌ها ساخته است، تأثیر و پیامدی که این روابط بر تغییر نگرش و پیش‌فرض‌های آنها در مورد ازدواج دارد و همین‌طور احتمال بالای اشتباه در انتخاب شریک خود، در

نوع دوستی‌های ناپایدار و پنهانی، اغلب برای هر دو جنس به‌ویژه دختران آسیب‌های گوناگون روانی، آموزشی و اخلاقی به بار می‌آورد (Imani, 2014).

از طرفی یکی از مفاهیم اصلی، الگوی بهزیستی روان‌شناختی است. اصولاً از دیرباز دو رویکرد اصلی در تعریف بهزیستی وجود داشته است. رویکرد مبتنی بر لذت‌گرایی که معتقد است بهزیستی به معنی به حداکثر رساندن لذت و به حداقل رساندن درد است (parkoo, 2016).

با توجه به اینکه یکی از انگیزه‌های اصلی افراد تنوع‌طلب رسیدن به لذت بالا است، از طرفی نابهنجاری‌ها و مشکلات جنسی با بهزیستی و سلامت روانی رابطه متقابل دارند و یکدیگر را به طرز قابل توجهی تحت تأثیر قرار می‌دهند. این عوامل موجب می‌شود که بین میل جنسی و عملکرد جنسی رابطه تنگاتنگی با بهزیستی روان‌شناختی ایجاد شود (Seyed Hashemi, et al, 2018).

بهزیستی روان‌شناختی یک سازه چندبعدی است که هم‌زمان با حضور تجارب عاطفی مثبت، رضایت از زندگی و فقدان نسبی حالات عاطفی منفی را نشان می‌دهد و منعکس‌کننده افکار و احساسات مثبت فرد است که با رضایت از کار، ازدواج و سایر ابعاد زندگی به دست می‌آید. در سطح عاطفی، افراد دارای بهزیستی ذهنی بالا، عمدتاً دارای هیجانات مثبت بوده و ارزیابی مثبتی درباره رویدادهای زندگی دارند. افراد دارای بهزیستی ذهنی پایین نیز شرایط و رویدادها را نامطلوب ارزیابی کرده و به همین دلیل هیجانات نامطلوب مانند اضطراب، افسردگی و پرخاشگری را تجربه می‌کنند (parkoo, 2016).

یکی از عواملی که در رابطه فرا زناشویی مورد توجه قرار گرفته است، خودکنترلی است. تمام زوج‌ها در طی زندگی خود با تعارضات علاقه‌مندی و اغوای گزینه‌های دیگر مواجه می‌شوند که نیاز است زوج‌ها در برابر این تکانه‌های مخرب مقاومت نشان دهند. در چنین شرایطی برای رفتار کردن به شیوه‌ای سازنده، نیاز است که فرد هم انگیزش و هم توانایی یک شریک ارتباطی خوب بودن را داشته باشد (Khorramabadi, et al, 2018). پژوهش

مثبت با دیگران (positive communication with others)، هدفمندی در زندگی (purpose in life)، پذیرش خود (self acceptance)) بود. فرم اصلی، ۱۲۰ سؤال داشت ولی در بررسی‌های بعدی فرم‌های کوتاه‌تر ۸۴، ۵۴ و ۱۸ سؤالی آن نیز پیشنهاد شد در این پژوهش از فرم ۱۸ سؤالی آن استفاده شد... طیف نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت شش‌گزینه‌ای کاملاً مخالفم، تا حدودی مخالفم، کمی مخالفم، کمی موافقم، تا حدودی موافقم، کاملاً موافقم است؛ و حداقل امتیاز ممکن ۱۸ و حداکثر ۱۰۸ است. روایی و پایایی مقیاس‌های بهزیستی روان‌شناختی در پژوهش‌های متعددی مناسب گزارش گردیده است. دایرنندکس (Dierendonck, 2005) همسانی درونی خرده‌مقیاس‌ها را مناسب و آلفای کرونباخ آنها را بین ۰/۷۷ تا ۰/۹۰ یافته است. بیانی و همکاران (Bayani, ale, 2014) ضریب پایایی به روش بازآزمایی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف ۰/۸۲ و خرده‌مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۷، ۰/۷۸، ۰/۷۷، ۰/۷۸ و ۰/۷۸ به دست آمد. سفیدی (Sefidi, 2017) برای محاسبه پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده کرد که ضریب پایایی کل مقیاس برابر با ۰/۷۳ به دست آورد. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر بر اساس ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۸ بود. نمونه‌ای از پرسش‌های این مقیاس به ۱- عقاید اطمینان دارم، ۲- افراد مصمم بر من تأثیر می‌گذارند.

مقیاس رضایت زناشویی انریچ (Enrich Marital

Satisfaction Scale): این مقیاس توسط فاورزوالسون (Forsvsolson, 1989) با هدف ارزیابی و شناسایی زمینه‌های بالقوه مشکل‌زا و زمینه‌های قوت روابط زناشویی، همچنین برای تشخیص زوج‌هایی که نیاز به مشاوره و تقویت رابطه خوددارند، تدوین شده است. فرم کوتاه آن شامل ۴۷ ماده و از ۹ خرده‌مقیاس تشکیل شده است. این خرده‌مقیاس‌ها عبارت‌اند از: مسائل شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزند پروری، خانواده و دوستان و جهت‌گیری مذهبی. نمره‌گذاری سؤال‌ها از نوع مقیاس لیکرت است که

معرض آسیب هستند. لذا در این پژوهش به دنبال این هستیم که آیا بهزیستی روان‌شناختی، کنترل‌گری و رضایت زناشویی افراد با تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز متفاوت است؟ با توجه به سؤال اصلی پژوهش فرضیه‌ها عبارت‌اند از: ۱- بین میزان کنترل‌گری در افراد با تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت وجود دارد. ۲- بین میزان رضایت زناشویی افراد دارای تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت وجود دارد. ۳- بین میزان بهزیستی روان‌شناختی افراد دارای تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت وجود دارد.

روش

روش پژوهش، نمونه و جامعه آماری: جامعه آماری پژوهش شامل همه زنان متأهل شهر شیراز در رده سنی ۱۸ تا ۴۲ سال بودند که در مراکز بهداشتی درمانی شهر شیراز پرونده خانوار داشتند و نمونه مورد بررسی در این پژوهش شامل ۱۶۰ زن بودند که از طریق جدول کرجسی و مورگان (Krejcie, & Morgan, 1970) مشخص شدند. باتوجه به اینکه ۹۰ هزار خانواده شهر شیراز تحت پوشش ۴ مرکز بهداشتی درمانی (شهید محسن افتخار، شهید سلطانی، حسین بن علی^(ع)، امام مهدی^(عج)) بودند و از هر مرکز بهداشتی درمانی ۴۰ زن که تجربه جنسی قبل از ازدواج داشتند و ۴۰ زن بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج (به‌صورت در دسترس) بعد از همتاسازی انتخاب و مورد پرسش قرار گرفتند.

ابزار سنجش

مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف (Ryff Psychological Well-being Scale): مقیاس بهزیستی روان‌شناختی را ریف در سال ۱۹۸۰ طراحی نمود که هدف آن ارزیابی و بررسی بهزیستی روان‌شناختی در ابعاد مختلف (استقلال (independence)، تسلط بر محیط (mastering the environment)، رشد شخصی (personal growth)، ارتباط

(initial self-control) و خودکنترلی منع‌کننده (prohibitive self-control) است که در مقیاس ۵ درجه‌ای ساخته شده است. طیف پاسخگویی آزمودنی‌ها از اصلاً تا خیلی زیاد است. حداقل نمره افراد در آزمون ۱۳ و حداکثر ۶۵ است و کسب نمره بیشتر نشان‌دهنده خودکنترلی رفتاری بیشتر در افراد است. پایایی پرسشنامه توسط تانجی (Tanji, 2004) با آزمون بر روی دو نمونه آماری مجزا با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و ۰/۸۵ به دست آمد است. در ایران، همامی (Homami, 2018) پایایی را بر مبنای ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آورد. پایایی پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۷۷ به دست آمد. دو نمونه از سؤال‌های این پرسشنامه به این شرح است: ۱- در برابر وسوسه انجام کارها به خوبی مقاومت می‌کنم و ۲- برای من ترک عادت‌های بد و نامناسب دشوار است.

روش اجرا و تجزیه و تحلیل داده‌ها

به دانشگاه علوم پزشکی استان فارس مراجعه و مجوز لازم مرکز بهداشت استان گرفته شد. مرحله بعد، گرفتن لیست مراکز بهداشت شهر شیراز و انتخاب ۴۰ نمونه با تجربه جنسی و ۴۰ نمونه بدون تجربه جنسی پیش از ازدواج از هر ۴ مرکز بهداشتی درمانی (شهید محسن افتخار، شهید سلطانی، حسین بن علی (ع)، امام مهدی (عج))، سپس مراجعه به مراکز ذکرشده، توضیح دادن در مورد کار پژوهشی و گرفتن آمار زنان که در این مراکز دارای پرونده بودند؛ سپس با همکاری کارشناسان بهداشت خانواده مراکز یادشده زنانی که تجربه جنسی داشته‌اند شناسایی و بعد از همتاسازی از همان مراکز زنانی که تجربه جنسی نداشته‌اند مشخص و با مراجعه به درب منزل آنان یا مراجعه به مرکز مورد نظر مورد، مقیاس‌ها مقیاس رضایت زناشویی انریج، مقیاس خودکنترلی تانجی و قیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف در اختیار آنان قرار داده شد. در سطح استنباطی نیز از آزمون کوواریانس چندمتغیری استفاده شد. همچنین برای انجام تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از نرم‌افزار آماری SPSS20 استفاده شده است. ضمناً سطح معنی‌داری در این تحقیق پی کوچک‌تر از پنج درصد تعیین شد.

پاسخ سؤال‌ها در یک طیف پنج‌گزینه‌ای به صورت کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، نه موافق نه مخالف (۳)، موافقم (۴) و کاملاً موافقم (۵) و البته در سؤالات ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۸، ۶، ۴، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۵، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۶، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱، ۰ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. نمره بالا بیانگر رضایت‌مندی بیشتر است. کمترین و بیشترین نمره آزمودنی در این مقیاس ۴۷ و ۲۳۵ است. فورزولسون (Forsvsolson, 1989) اعتبار کلی این فرم را با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش کردند. در ایران اولین بار سلیمانان (۱۳۷۳)، همبستگی درونی آزمون را برای فرم کوتاه ۴۷ سؤالی ۰/۹۵ و ضریب آلفای کرونباخ را نیز ۰/۹۵ گزارش کرده است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد. در پژوهشی منصور (Mansoori, 2015)، در کار روی اعتبار آزمون انریج با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و با روش بازآزمایی، به فاصله یک هفته (برای مردان ۰/۹۳۷ و برای زنان ۰/۹۴۴) و برای مردان و زنان (۰/۹۴)، به دست آوردند. این ضرایب برای خرده‌مقیاس‌های تحریف آرمانی، رضایت زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندان و فرزندپروری، خانواده و دوستان، نقش‌های مساوات‌طلبی و جهت‌گیری مذهبی گروه زنان و مردان به ترتیب از این قرار است: ۰/۷۲، ۰/۸۵، ۰/۷۶، ۰/۷۶، ۰/۷۶، ۰/۸۱، ۰/۶۳، ۰/۶۹، ۰/۸۷، ۰/۶۹، ۰/۶۲، ۰/۷۳. به دست آمده است. در این پژوهش پایایی به دست آمده با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ بود. دو نمونه از گویه‌های مقیاس به این شرح است: ۱- من و همسرم یکدیگر را کاملاً درک می‌کنیم ۲- از ویژگی‌های شخصیتی و عادات شخصی همسرم راضی نیستم.

ج. مقیاس خودکنترلی تانجی (Tanji self-control scale)

در این پژوهش از پرسشنامه فرم کوتاه خودکنترلی که توسط تانجی (Tanji, 2004) به منظور ارزیابی خودکنترلی افراد بر خویشتن ساخته شد، استفاده گردیده است. فرم اصلی این پرسشنامه دارای ۳۶ سؤال بوده که تانجی و همکاران (۲۰۰۴) فرم کوتاه آن را نیز ارائه کردند. فرم کوتاه پرسشنامه دارای ۱۳ سؤال و دو خرده‌مقیاس خودکنترلی اولیه

جدول ۳. نتایج تحلیل واریانس چند متغیره نمرات ابعاد مقیاس ابعاد مقیاس بهزیستی روان‌شناختی در دو گروه

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معناداری	اندازه اثر	توان آماری
پذیرش خود	گروه	۱۶۶/۹۰۰	۱	۱۶۶/۹۰۰	۳/۳۲۰	۰/۰۰۱	۰/۴۱۲	۰/۸۴۱
تسلط محیطی	گروه	۳۴۱/۲۶۵	۱	۳۴۱/۲۶۵	۹/۱۹۱	۰/۰۰۱	۰/۲۴۱	۰/۶۲۳
روابط مثبت با دیگران	گروه	۱۴۶/۱۴۰	۱	۱۴۶/۱۴۰	۸/۴۱۱	۰/۰۰۱	۰/۳۵۲	۰/۷۴۵
داشتن هدف در زندگی	گروه	۲۱۱/۶۹۰	۱	۲۱۱/۶۹۰	۴/۲۱۰	۰/۰۰۱	۰/۵۴۱	۰/۸۵۱
رشد شخصی	گروه	۱۲۴/۰۱۱	۱	۱۲۴/۰۱۱	۵/۲۱۰	۰/۰۰۱	۰/۳۴۹	۰/۶۲۳
استقلال	گروه	۱۴۱/۲۱۲	۱	۱۴۱/۲۱۲	۵/۳۵۶	۰/۰۰۱	۰/۴۱۷	۰/۴۸۷

آنها از رابطه جنسی با همسر خود تأثیر می‌گذارد. از طرفی، تجربه‌ای که فرد از روابط جنسی قبلی دارد، چه برای او خوشایند و چه ناخوشایند بوده باشد، در رابطه فعلی او وارد شده و رضایت زناشویی و رضایت جنسی او را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بدین معنا که فرد در نتیجه مقایسه رابطه زناشویی با روابط جنسی پیش از ازدواج با فردی غیر از همسر، ممکن است انتظارات و طرز تفکر خاصی پیدا کند. برای مثال این‌گونه فکر کند که به‌جز همسرش، شرکای جنسی دیگری نیز می‌توانند برای او مطلوب باشند.

اگر فرد به‌طور دائم همسرش را با شرکای جنسی قبلی مقایسه کند، مسلماً احتمال کاهش رضایت زناشویی و جنسی، بالایی خواهد بود، زیرا ممکن است مسائل حل‌نشده‌ای در روابط قبلی وجود داشته باشد که در رابطه جدید به‌طور ناخودآگاه وارد شده و در تفسیر و نوع ادراک فرد از رابطه جنسی با همسر مؤثر باشند.

از سویی، در تبیین نتایج فوق می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت از آنجاکه این رابطه تنها به همسر آینده ختم شده است و فرد تجربه دیگری در زمینه رابطه جنسی پیش از ازدواج با شریک جنسی غیر از همسر آینده خود نداشته است پس بالطبع برخلاف گروه اول، هیچ تصور ذهنی از رابطه جنسی با فردی غیر از همسر فعلی خود ندارد و بدین ترتیب به مقایسه رابطه جنسی کنونی و گذشته خود نمی‌پردازد تا در پی این مقایسه، رابطه جنسی پیش از ازدواجش را رضایت‌بخش‌تر بداند و در نتیجه این امر، رضایت زناشویی یا

همان‌طور که در جدول ۳ قابل مشاهده است، به‌جز در ابعاد داشتن هدف در زندگی و رشد شخصی، بین میانگین نمرات دیگر ابعاد مقیاس بهزیستی روان‌شناختی در زنان قبل از تجربه جنسی بعد از تجربه جنسی تفاوت معناداری وجود دارد، لذا این فرضیه نیز تأیید می‌شود. اندازه‌های اثر ۰/۴۱۲، ۰/۲۴۱، ۰/۳۵۲، ۰/۵۴۱، ۰/۳۴۹، ۰/۴۱۷ به ترتیب نشان‌دهنده آن است که ۴۱/۲٪، ۲۴/۱٪، ۳۵/۲٪، ۵۴/۱٪، ۳۴/۹٪ و ۴۱/۷٪ درصد از کل واریانس یا تفاوت نمرات هر یک از ابعاد پذیرش خود، تسلط محیطی، روابط مثبت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، رشد شخصی، استقلال، ناشی از عضویت گروهی بوده است. توان آماری ۰/۶۲۳ تا ۰/۸۵۱ برای ابعاد مقیاس مقیاس بهزیستی روان‌شناختی نشان از دقت قابل قبول آزمون و کفایت حجم نمونه دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

بین ابعاد رضایت زناشویی افراد دارای تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/05$) با توجه به تحلیل کوواریانس چند متغیره پذیرفته و با اطمینان (۹۵٪). مورد تأیید قرار می‌گیرد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که هر یک از همسران در رابطه زناشویی با خود برداشت‌ها، انتظارات و طرز تفکر خاصی به همراه می‌آورند که ناشی از زندگی شخصی هر یک از آنها است. اگر زنان نیز پیش از ازدواج، با فردی غیر از همسر خود رابطه جنسی را تجربه کرده باشند، بر برداشت

دچار مشکلات روانی می‌شوند و تحت شرایط فشارآور زندگی کمتر فرسوده می‌شوند. آنان برخلاف کسانی که منبع بیرونی دارند در برابر شکست‌های مکرر احساس درماندگی نمی‌کنند و در نهایت این امور باعث می‌شود که آنان احساس رضایت بیشتری از روابط زناشویی خود داشته باشند. تبیین دیگر اینکه افراد دارای منبع کنترل درونی از اعتماد به نفس، خودکارآمدی و توان حل مسئله بالاتری برخوردارند و این امر باعث می‌شود آنان از خود تصور مثبت‌تری داشته باشند و به احتمال بیشتری از سوی همسران خود تشویق شوند که این امور در نهایت باعث می‌شود آنان از همسر خود احساس رضایت بیشتری کنند.

بین ابعاد بهزیستی روان‌شناختی افراد دارای تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/05$). با توجه به تحلیل کوواریانس چندمتغیره پذیرفته و با اطمینان (۹۵٪). مورد تأیید قرار می‌گیرد. در تبیین می‌توان گفت در رویکرد مثبت با متمرکز کردن زنان بر نقاط مثبت و داشته‌های خود، همسر و زندگی مشترکشان توانایی و انگیزه تغییرات مثبت در جهت افزایش رابطه توأم با شور و شوق و تغییراتی که حاکی از رضایتمندی باشد را پیدا خواهند کرد. از مهم‌ترین این تغییرات می‌توان به برقراری رابطه جنسی رضایت‌بخش اشاره کرد. تغییری که اگر زوجین پیش از ازدواج و بعد از ازدواج در عمل و رابطه جنسی موفق باشند، همه بخش‌های مهم زندگی آنان را در بر خواهد گرفت و احساس شادکامی زناشویی و عشق بیشتری نسبت به همسرشان خواهند داشت. افراد ممکن است بدون در نظر گرفتن شریک ازدواج، با فردی رابطه عاطفی برقرار کنند، در واقع انتخاب آنها بهترین گزینه برای ازدواجشان نیست و اغلب ممکن است به علت دل‌بستگی عاطفی و بدون در نظر گرفتن میزان تطابق و سازگاری فرهنگی، اقتصادی و مذهبی، تحصیلات و غیره، به انتخاب برای ازدواج دست بزنند و در نتیجه سلامت و بهزیستی روان‌شناختی را پایین می‌آورد. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به این نکته اشاره کرد که این پژوهش در زنان متأهل ۲۳ تا ۴۵ ساله شهر شیراز صورت گرفته است لذا در تعمیم این نتایج باید جوانب

جنسی او کاهش یابد. از سوی دیگر، شناخت بهتر زوجین در اثر روابط قبل از ازدواج و آشنایی بیشتر از ابعاد شخصیتی، مسائل خانوادگی و اقتصادی یکدیگر باعث افزایش آگاهی زوجین می‌شود و نتیجتاً زندگی مشترک آنها با تعارضات کم‌تری همراه خواهد بود.

مطالعه نشان داد که زنان متأهل دارای سابقه رابطه جنسی پیش از ازدواج با غیر همسر، از رضایت زناشویی و جنسی پایین‌تری برخوردار هستند (Mahboubi, 2018). همچنین می‌توان گفت که احتمالاً زنانی که پیش از ازدواج فقط با همسر آینده خود رابطه جنسی دارند، به شریک جنسی خود متعهد بوده‌اند؛ احتمالاً روابط جنسی آنها برخلاف زنانی که پیش از ازدواج صرفاً به دلیل ارضای نیاز جنسی و بدون احساس تعلق عاطفی با شرکای متعدد، روابط جنسی داشته‌اند، صمیمانه‌تر و عاشقانه‌تر بوده که به ازدواج منجر شده است. عشق و محبت عامل پیونددهنده زن و شوهر و موجب حفظ ثبات روابط آنهاست.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد بین ابعاد کنترل‌گری افراد دارای تجربه جنسی و بدون تجربه جنسی قبل از ازدواج در شهر شیراز تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به تحلیل کوواریانس چند متغیره پذیرفته و با اطمینان (۹۵٪) مورد تأیید قرار می‌گیرد. در تبیین این یافته باید گفت بر اساس نظریه راتر (ratar, 2008) افراد با منبع کنترل درونی معتقدند که تقویت‌کننده‌ها تحت کنترل آنان است و در نتیجه مهارت‌ها و توانایی‌های آنان تعیین‌کننده رفتارشان است. در مقابل افراد با منبع کنترل بیرونی تقویت‌کننده را ناشی از شانس و بخت و اقبال می‌دانند. به همین دلیل افراد دارای منبع کنترل درونی برخلاف افراد دارای منبع کنترل بیرونی از روابط خود با دیگران به‌ویژه روابط زناشویی احساس رضایت می‌کنند. همچنین پیامدهای اسنادی به منبع کنترل درونی و بیرونی تعیین‌کننده سازگاری اجتماعی، تعاملات میان فردی، رفتار سازگارانه و حل مسائل فردی و اجتماعی است. علاوه بر آن در تبیین ارتباط سبک‌های اسنادی (منبع کنترل درونی و بیرونی) با رضایت زناشویی می‌توان چنین عنوان کرد، افرادی که در آزمون کنترل درونی امتیاز بالایی می‌گیرند، کمتر از کسانی که به نقش شانس معتقدند

- control tester using videotape feedback on acquisition, retention and transfer of motor skills. *Growth and learning of motor-sports movement*, 1 (14), 85-14. [Persian].
- Faraha, H. (2014). The Relationship between Gratitude for God and the Factors of Personality, Welfare and Mental Health Psychology of Religion, Knowledge and Research in Psychology, 2 (1), 12-3. [Persian].
- Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (2002). The timing of divorce: Predicting when a couple will divorce over a 14 years period. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 737-745.
- Halford, W. K., & Snyder, D. k. (2012). Universal processes and common factors in couple therapy and relationship education. *Behavior Therapy*, 43, 1-12.
- Hamburg, M. E., & Pronk, T. M. (2015). Believe you can and you will: The belief in high self-control decreases interest in attractive alternatives. *Journal of Experimental Social Psychology*, 56, 30-35.
- Hofmann, W., Schmeichel, B. J., & Baddeley, A. D. (2012). Executive functions and self-regulation. *Trends in cognitive sciences*, 16, 174-180.
- Homami, p. (2018). Comparison of the effect of self-control feedback and error estimation on the acquisition and retention of balance task, motor behavior and sports psychology, 8 (8), 71-86. [Persian].
- Horvitz, A. V., Helene, R. W., & Sandra, H. W. (1997). Becoming marital and mental health: A longitudinal study of a cohort of young adults. *Journal of Marriage and the Family Therapy*, 58, 895-907.
- Imani, J. (2014). The effect of psychological well-being on marital satisfaction studied by women in Najafabad and Fooladshahr. *Applied Sociology*, 1 (28) 14-2.
- Ismaili, M.; (2017). In his research entitled Presenting a conceptual design of the relationship between conflicts during engagement (before marriage) and marital satisfaction (after marriage). *Family Psychotherapy Counseling Quarterly*, 4 (3), 447-405.
- Javadi, M.; Azadi, Z; Jahanian, A. (2016). A Study of Premarital Relationships in Married Sexual Satisfaction. Abstracts of the Fourth National احتیاط را رعایت کرد. همچنین به دلیل وجود مسائل فرهنگی و اجتماعی کشورمان، اجرای این پژوهش در نمونه زنان به همراه مردان مسئله‌دار به نظر آمد؛ لذا این مطالعه باید در نمونه زنان نیز انجام گیرد. حجم نمونه پژوهش نیز به دلیل حساسیت موضوع و همکاری دشوار افراد، کمتر از تعداد مورد انتظار بوده است. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی با همین موضوع ولی با حجم نمونه بیشتر انجام شود و سپس نتایج آن به‌منظور مقایسه بررسی شوند.
- منابع**
- Ahmadi, Kh.; Azad Marzabadi, A; Malazmani, A. (2015). Investigating the status of marriage and marital compatibility among IRGC employees. *Journal of Military Medicine*, 7 (2), 141-152. [Persian].
- Alisa, L., Michael, K., & Jeffrey, H. (2006). Impact of Health Literacy on Depressive Symptoms and Mental Health-related: Quality of Life among Adults with Addiction. *Journal of General Internal Medicine*, 69, 818-822.
- Bayani, AS; Little Ashour, M; Desert, (2014). Validity and reliability of Reef Psychological Welfare Scale. *Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 14, (2), 151-146. [Persian].
- Boyer, M., & Robert, J. (2011). Organizational inertia and dynamic incentives. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 69, 93-576.
- Broman, C. (2005). Marital quality in black and white marriages. *Journal of Family Issues*, 26, 431-441.
- Brown, S. L. (2015). How cohabitation is reshaping American families. *Contexts Aug*, 1, 7-33.
- Cohen, O., Geron, Y., & Farchi, A. (2009). Marital quality and global well-being among older adult Israeli couples in enduring marriages. *The American journal of family therapy*, 37, 299-317.
- Coombs, R. (1991). Marital status and personal well – being, A literature Review. *Family Relations*, 40, 97 – 102
- Dierendonck, D. (2005). The construct validity of t' Scales of psychological well-being and its extension with spiritual well – being. *Pers Individ Dif*, 36, 629-45.
- Ehsani, N; Arab Ameri, L; Farrokhi, A., Zeidabadi, R. (2009). The effect of self-control feedback and

- Congress on Family and Sexual Health, 1 (1), 199-175. [Persian].
- Kaplan, M., & Maddux, J. E. (2002). Goals and marital satisfaction: Perceived support for personal goals and collective efficacy for collective goals. *Psychology Journal*, 21, 157-164.
- Karremans, J. C., Pronk, T. M., & Wal, R. C. (2015). Executive control and relationship maintenance processes: An empirical overview and theoretical integration. *Social and Personality Psychology Compass*, 9, 333-347.
- Khalajabadi Farahani, F, Kazemipour, and. (2017). Final report on the impact of premarital sex with marriage age, marital satisfaction and divorce. Asia-Pacific Center for Demographic Studies and Research [Persian].
- Khodayari Fard, M. (2015). The Relationship between Religious Attitude and Marital Satisfaction in Married Students, *Family Research Quarterly*, 3, 10, 620-611. [Persian].
- Khorramabadi, e; Sepehri, Sh; Salehi Fedredi, J. (2018). Structural model of executive functions and extramarital affairs by examining the mediating role of self-control. *Journal of Cognitive Psychology*, 6 (1), 41-50. [Persian].
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 3, 607-610.
- Mahboubi, I; Salimi, H.; Hosseini A. (2018). The effectiveness of emotional self-control training on reducing depression in students of Payame Noor University, *Journal of Research in School and Virtual Learning*, 1 (4), 63-41. [Persian].
- Mansoori, A. (2015). The effect of premarital education on marital satisfaction of couples in Isfahan, *New Findings in Psychology, Social Psychology*, 6, (19), 78-65. [Persian].
- Minnotte, K. L., Mannon, S. E., Stevens, D. P., & Kiger, G. (2008). Does it take a village to make a marriage? exploring the relationships between community and marital satisfaction. *Sociological focus*, 69, 93-576.
- Mohseni, Mo; Bermas, H; Bahrami; (2013). Relationship between thinking styles and marital satisfaction and psychological well-being in married students. *Counseling Psychology*, 2 (3) 141-130. [Persian].
- Nejad Karim, Al; Saeedifar, I; Vahidnia, N.; Ahmadi, Kh. (2017). The role of premarital relationships in post-marital emotional problems. *Social Health*, 3 (4), 299-226. [Persian].
- Nock, S. L. (1995). A comparison of marriage and capability relationship. *Journal of Family Issues*, 16, 53 – 77.
- parkoo, m. (2016). Investigating the role of psychological well-being and emotional regulation on sexual diversity of married men. *Journal of Psychological Studies and Educational Sciences*, 3,1,39-45. [Persian].
- Pronk, T. M., & Karremans, J. C. (2014). Does executive control relate to sacrificial behavior during conflicts of interests? *Personal Relationships, Journal of Family Issues*, 21,168-175.
- Proulx C., Helms, H. M., & Buehler, C. (1989). Marital quality and personal well-being: A meta analysis. *J Marriage and Fam*, 21, 93-576.
- Saadabadi, M., Hashemi, T. (2012) Comparison of psychological well-being of marital satisfaction in a group of fertile and infertile women in Tabriz, *Journal of Health Psychology*, 5 (7), 98-45. [Persian].
- Sefidi, F. (2017). Validation of Reef Biopsychological Test in Students of Qazvin University of Medical Sciences. *Scientific Journal of Qazvin University of Medical Sciences.*, 16 (1): 65-71. [Persian].
- Seyed Hashemi, AH; Shalchi, b; Yaqubi, H. (2018). Prediction of sexual dysfunction based on difficulty in regulating emotion and psychological well-being in male students of Shahid Madani University of Azerbaijan. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*, 16 (5): 421-436. [Persian].
- Sinha, S. P., & Mackerjee, N. (1990). Marital adjustment and space orientation. *Journal of Social Psychology*, 130, 633-639.
- Veroff, J., Young, A., & Coon, H. M. (2000). The early years of marriage. In R. M. Milardo & S. Duck (Eds.), *Families as relationships*, 19, 19-38.